

ПІВДЕННА

АМЕРИКА

Мета: повторити, систематизувати, узагальнити знання учнів, набуті під час вивчення теми «Південна Америка»; з'ясувати рівень оволодіння учнями навчальним матеріалом; продовжувати формувати в учнів уміння збирати й узагальнювати географічну інформацію, виділяти головне, робити висновки, висловлювати власну думку, гуртуватися в пошуках правильного рішення; розвивати пізнавальний інтерес і географічне мислення, вміння працювати з картами; розвивати навички співпраці; виховувати інтерес до предмета, любов, розширювати кругозір.

Тип уроку: закріплення знань, умінь і навичок (урок повторення).

Обладнання: фізична карта світу, фізична карта Південної Америки, атласи

Форма уроку: урок-мандрівка.

ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ

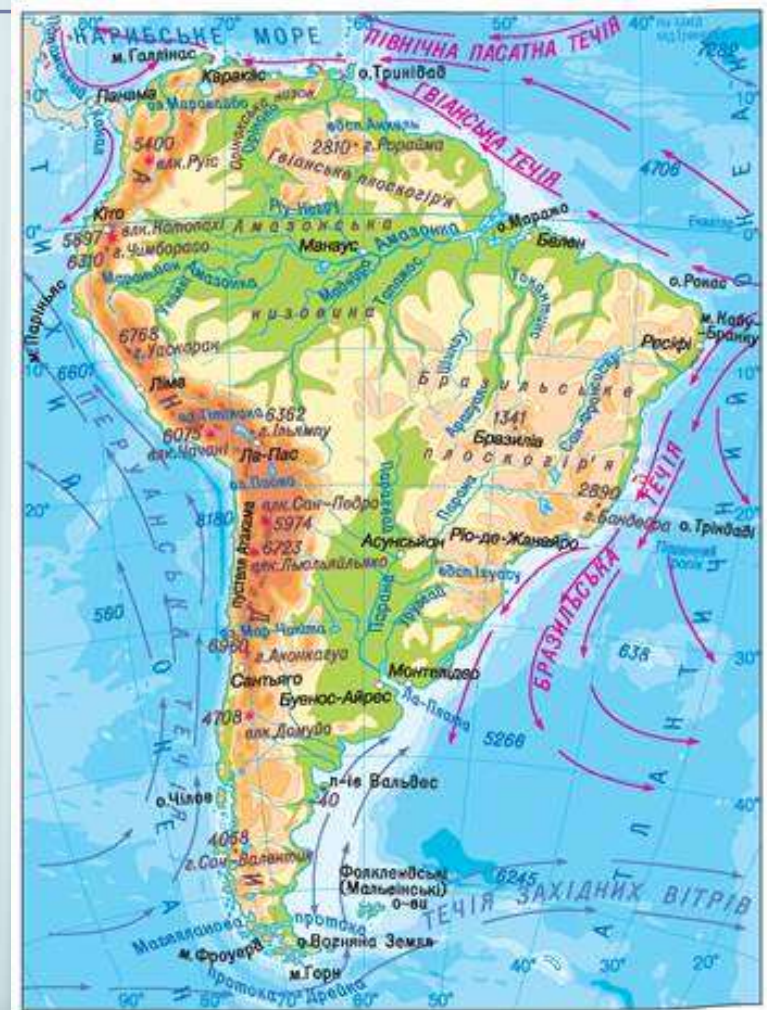
Материк перетинається екватором, знаходиться у Західній півкулі.

Крайні точки материка :

- мис Гальїнос
- мис Фроурд
- мис Париньяс
- мис Кабу-Бранку

! Панамський канал збудовано в 1914 році. Довжина – 81 км. Він відділив Південну Америку від Північної.

Берегова лінія порізана слабо - материк майже не має заток, півостровів і островів, окрім затоки Ла-Плата, архіпелагу Вогняна Земля, Галапагоських островів, Фолклендських островів, протоки Дрейка.

ІСТОРІЯ ВІДКРИТТЯ

До кінця 15-го століття люди вважали, що між Європою, Африкою та Азією знаходяться тільки острови.

Мореплавці того часу вважали, що Земля має форму кулі, таким чином, рухаючись на захід, можна дістатися до країн Сходу. Про існування двох материків, які були на їхньому шляху, вони не мали уявлення.

На малюнку: карта світу Фра Мавро, виготовлена в 1450-х роках венеційським картографом. Карта «вважається найвидатнішою пам'яткою середньовічної картографії». На карті відсутній Новий світ.

Першими мандрівниками, які досягли берегів Америки, були Х. Колумб та його супутники. Учасники експедиції Колумба (1492-1504 рр.) побували на островах Вест-Індії, зайшли до гирла річки Ориноко на півночі Південної Америки.

Після першої експедиції були ще три, проте до останніх своїх днів мореплавець вважав, до дістався західним шляхом до Індії.

На малюнку: Перша висадка Х. Колумба в Америці (Діоскоро Пуебла, 1862)

За природними особливостями, народами, культурою Америго Веспуччі дійшов висновку, що Христофор Колумб досяг не Індії, а невідомого великого суходолу – Нового світу. На карті цей суходол почали позначати Земля Америго – Америка.

Після Колумба в Америці побувало багато експедицій. Європейці захоплювали все нові та нові землі, вони грабували та винищували корінне населення. Територія Південної Америки стала колоніальними володіннями Іспанії та Португалії.

Ф. Пісарро – під його керівництвом іспанці розграбували і знищили державу інків.

Золоті вироби інків

ВИВЧЕННЯ ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

На рубежі 18-19ст. у Південну Америку здійснив експедицію німецький учений Александр Гумбольдт. Результатом його досліджень стала 30-томна праця “Мандрівки тропічними областями Нового світу”.

1769-1859

1887-1943

М. Вавилов – вчений-генетик, географ, здійснив більше 100 експедицій по всьому світу, у тому числі в Південну Америку.

Велике значення мала ботаніко-агрономічна експедиція 1932-1933 рр., під час якої було встановлено походження багатьох культурних рослин (кукурудзи, картоплі, томатів, бавовнику тощо) з території Південної Америки.

ТЕКТОНІЧНА БУДОВА І РЕЛЬЄФ

За будовою земної кори Південна Америка поділяється на 2 частини – рівнинну та гірську.

Схід займає Південноамериканська платформа, яка відкололася від давнього материка Гондвана.

Захід займає Альпійська складчастість. У її складі знаходиться складчастий пояс Анд.

? Назвіть форми рельєфу, що утворилися на Південноамериканській платформі.

? Які форми рельєфу відповідають складчастому поясу?

? Назвіть вулкани Південної Америки.

Там, де фундамент платформи прогинався, на товщах осадових порід утворилися великі рівнини.

Амазонська низовина

Ла-Платська низовина

Ориноцька низовина

Деякі частини платформи підіймалися, утворюючи розломи. На їхньому місці вирували вулкани. Застигла лава цих вулканів сформувала плато Гвіанського та Бразильського плоскогір'їв.

На малюнку праворуч – Бразильське плоскогір'я.

На малюнку знизу – Гвіанське плоскогір'я.

Вздовж західного узбережжя простягнулась одна з найбільших гірських систем світу – Анди. Гороутворювальні рухи підняли хребти та ділянки рівнин між ними на значну висоту. Це призвело до бурхливої вулканічної діяльності та землетрусів.

На малюнку праворуч – гори Анди.

Вулкан Льюльяйльяко

Наслідки землетрусу в Чилі

КОРИСНІ КОПАЛИНИ

Різноманіття корисних копалин зумовлено будовою земної кори.

? Де у Південній Америці знаходяться металеві корисні копалини?

? У яких умовах утворилися родовища нафти, вугілля, природного газу?

? В яких частинах материка розташовані ці родовища?

КЛІМАТ

На кліматичні умови материка впливає багато чинників.

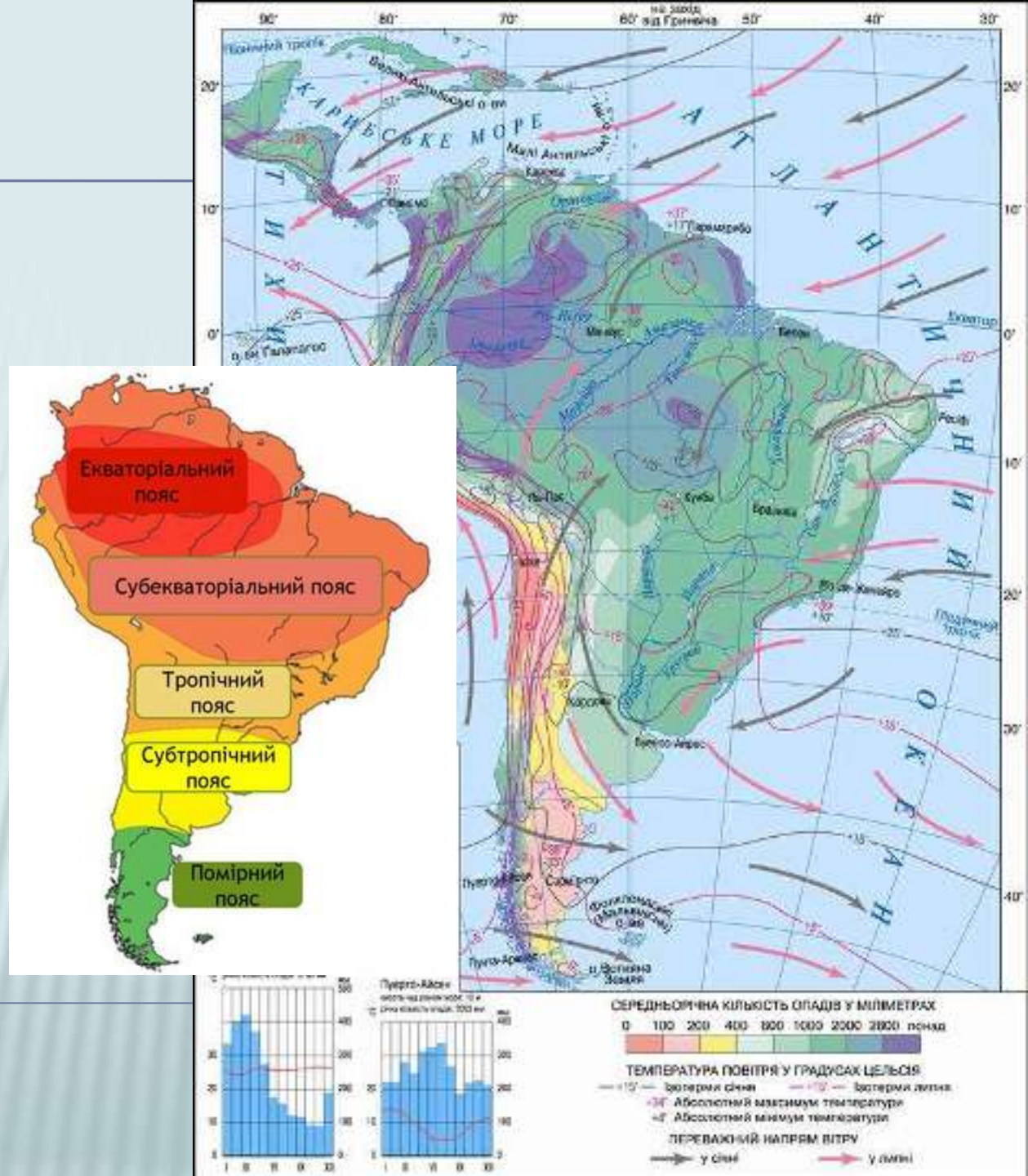
? Назвіть кліматоутворювальні фактори.

? Які з них впливають на клімат Південної Америки?

? Доведіть, що клімат Південної Америки має спільні риси з Африкою.

? Назвіть кліматичні пояси Південної Америки.

? Опишіть клімат екваторіального поясу.

ВОДИ СУХОДОЛУ

На більшій частині території Південної Америки випадає значна кількість опадів, тому на материку багато великих річок.

У найповноводнішій річці світу Амазонці води в 4,5 рази більше, ніж у Конго. Площа її басейну дорівнює площі Австралії. Її притоки знаходяться в Північній та Південній півкулях.

? Який режим має Амазонка?

? У яку пору року розливаються праві притоки? Коли розливаються ліві притоки?

Інша річкова система – Парана. У верхній течії вона має велику кількість водоспадів, в середній та нижній течії - типова рівнинна річка.

Ориноко – третя за довжиною річка Південної Америки. Різниця між літнім та зимовим рівнями води в ній сягає 15 метрів.

? У яку пору року річка Ориноко виходить з берегів? Чому?

Озеро Тітікака розташовано в Андах на висоті 3800 метрів. Вода в ньому постійно холодна. У нічний час у берегів озеро замерзає навіть влітку.

? Поясніть, чому.

Озеро Тітікака

Водоспад Ігуасу

Річка Ориноко

ПРИРОДНІ ЗОНИ

Зона вологих екваторіальних лісів – селва, займає більшу частину Амазонської низовини, прилеглі схили Анд та північ Тихоокеанського узбережжя. Ці ліси схожі на африканські, але більш густі, різноманітніші за складом.

На малюнках: Вікторія-регія, гевея, дерево какао.

Піранья

Тука́н

Коли́бри

Лінивець

Мавпа-ревун

Мурахоїд

Анаконда

Тапір

Ягуар

На південь та північ від сільви розташовані савани та рідколісся. На червоних ґрунтах ростуть ковила, пирій, дике просо. У саванах немає таких великих травоядних тварин, як в Африці.

На малюнках: пальма, агава, молочай, кебрачо – “зламай сокиру”.

У саванах Південної Америки водяться пуми,
свині пекарі, гризун віскаша, броненосець,
страус нанду.

Степи поширені в субтропічному поясі. У Південній Америці їх називають **пампою**. На сіро-коричневих ґрунтах ростуть пампасова трава, ковила, бородач, келерія. На відкритих степових просторах мешкають: пампасний олень, пампасна кішка, страус нанду, нутрія, віскаша, броненосець.

Пампа у перекладі з мов індіанців означає простір без дерев.

У тропічному кліматичному поясі Південної Америки розташовані пустелі. Найвідомішою з них є пустеля Атакама.

Із мови одного з місцевих індіанських племен назва перекладається як «пустельна земля».

Атакама займає 105 000 км² території на півночі Чилі, в основному складається з соляних басейнів та піску.

Вертикальна поясність в Андах на широті поблизу екватора

НАСЕЛЕННЯ

Расовий склад населення

Монголоїдна раса	Європеоїдна раса	Екваторіальна раса
Індіанці	Іспанці	Переселенці з різних країн Африки
	Португальці	
Корінне населення	Переселенці	

Нині на материку переважає змішане населення – нащадки шлюбів європейців і негрів – мулати, європейців та індіанців – метиси, індіанців і негрів – самбо.

метис

мулат

самбо

ПОЛІТИЧНА КАРТА

? Назвіть найбільші за площею країни Південної Америки.

? Назвіть країни, які не мають виходу до морів та океанів.

? Назвіть країни басейну Парани.

? Назвіть країну, яка має найбільшу берегову лінію.

? Назвіть країни, які знаходяться між Андами та Тихим океаном.

? Назвіть столиці країн, які знаходяться на узбережжі Атлантичного океану.

ПЕРЕВІР СЕБЕ

1. Назвіть південний мис материка:

А Париньяс

В Кабу-Бранку

Б Гальїнос

Г Фроуерд

2. На честь кого названа Америка?

А Х. Колумб

В А. Гумбольд

Б А. Веспуччі

Г М. Вавилов

3. Кого називають “другим Колумбом”?

А Х. Колумб

В А. Гумбольд

Б А. Веспуччі

Г М. Вавилов

4. Яка тектонічна структура займає більшу частину материка?

А Гвінейський щит

В Південноамериканська платформа

Б Бразильський щит

Г Складчастий пояс Анд

5. Найбільша рівнина:

А Амазонська

В Гвінейська

Б Оринокська

Г Ла-Платська

6. У якому типі клімату випадає до 3 тис. мм опадів?

А Помірний морський

В Субекваторіальний

Б Тропічний вологий

Г Екваторіальний

6. Назвіть найповноводнішу річку Америки:

А Амазонка

В Ориноко

Б Парана

Г Ігуасу

7. Назвіть рослину вологих екваторіальних лісів:

А Кактус

В Кебрачо

Б Агава

Г Сейба

8. Назвіть представника змішаного населення:

А Самбо

В Португалець

Б Африканець

Г Європеєць

9. Назвіть країну, яка не має виходу до морів і океанів:

А Бразилія

В Аргентина

Б Болівія

Г Чилі

10. Схарактеризуйте географічне положення однієї з країн Південної Америки: Бразилії, Аргентини, Перу.

??

Перевір себе за контурною картою і назви географічні об'єкти, які знаходяться під знаком питання

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

**Підготуватися до узагальнення знань з теми
«Австралія» , «Південна Америка»**
